

ლადო პაპავა: "მარგველაშვილის მთავარი მეტოქე ბურჯანაძე იქნება"

გაზეთი "ახალი თაობა" – 12 აგვისტო, # 189, 2013

უნივერსიტეტის რექტორობის კანდიდატი, პროფესორი ლადო პაპავა დღეს პრობლემას არა ეკონომიკური ზრდის შენელებასა და მინუსებში გადასვლაში ხედავს, როგორც ამას ნაციონალები ამტკიცებენ, არამედ საკადრო სტაგნაციაში და ცალკეულ სამინისტროებში ძველი აპარატის არაპროფესიონალი კადრების შენარჩუნებაში.

– ბატონო ლადო, რას იტყვით შექმნილ პოლიტიკურ ვითარებაზე? კითხვაზე, რა შეიცვალა? – რესპუბლიკელი ლევან ბერძენიშვილის პასუხს იშველიებენ, რა შეიცვალა და ვანო მერაბიშვილი ციხეშია და ოპტიმისტურადაა განწყობილიო. მერაბიშვილის ოპტიმისტური განწყობისთვის დაუჭირა მხარი ქართველმა ხალხმა `ქართულ ოცნებას`?!

– მესმის, მოსახლეობის დამოკიდებულება, რომელსაც უნდა, რომ შედეგი სწრაფად იყოს. მარტო მერაბიშვილის ციხეში ყოფნა არ არის ის არგუმენტი, რომელიც ხალხისთვის იქნება ერთმნიშვნელოვნად მისაღები. მოლოდინი უფრო დიდია. მაგრამ ობიექტურად შევხედოთ შექმნილ ვითარებას. ჯერ ნაციონალური მოძრაობა ხელისუფლებიდან არ წასულა. პრაქტიკულად თავის მავნებლურ საქმიანობას ქვეყნის წინააღმდეგ აგრძელებს მიხეილ სააკაშვილი. ამიტომ ჯერ-ჯერობით მოვთხოვოთ ჩვენ "ქართულ ოცნებას", რომ ყველა იმედი გაემართლებინა, ალბათ შეუძლებელია. ნაციონალები ცდილობენ, დასავლეთი შეცდომაში შეიყვანონ და ვანო მერაბიშვილი ქართველ იულია ტიმოშენკოდ გაასაღონ.

თეორიულად სწორი მიდგომაა, რომ ახალი პოლიტიკური ძალის ხელისუფლებაში მოსვლა, არ უნდა იწვევდეს მთავრობის სხვადასხვა სტრუქტურაში აპარატის შეცვლას. ეს არის ჯანსაღი მიდგომა, რომ საჯარო მოხელეებს არ ჰქონდეს არასტაბილურობის განცდა და ინსტიტუტები ჩვეულ რეჟიმში აგრძელებდნენ მუშაობას. ეს დამკვიდრებული

ტრადიციას ცივილიზებულ სამყაროში. ჩვენ შემთხვევაში კი ამგვარი მიდგომა ნიშნავს არაპროფესიონალების შენარჩუნებას მთელ რიგ სამინისტროებში. მოგეხსენებათ, რომ ნაციონალების აზრით, მაგალითად, პროფესიით ეკონომისტები არ იყო საჭირო ეკონომიკის სამინისტროში. ამიტომ დღეს ამგვარი კადრების ხელშეუხებლობა არის არაპროფესიონალიზმის სტაბილურობა. ასეთი სტაბილურობა კი გამართლებული ნამდვილად არ არის.

– საბოლოოდ მაინც მინისტრის იმიჯს არყევს და არა მხოლოდ, ძველი კადრების დატოვება, ხომ?

– ქვეყანას აზიანებს. ძალიან დიდ პატივს ვცემ გიორგი კვირიკაშვილს. მინდა მივულოცო ვიცე-პრემიერობა. ეს საკმაოდ მაღალი პასუხისმგებლობაა. ვთვლი, რომ მოცემული პოლიტიკური თანაარსებობა, საქმის გაკეთების სურვილით მოსულ ხელისუფლებასა და არაპროფესიონალი კადრებით დაკომპლექტებულ სტრუქტურებს შორის, რა თქმა უნდა, ხელშეშლელია. ამით უნდა აიხსნას ის პრობლემები, რომელიც გვაქვს. ამის გარდა, გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ ჩვენ უკვე წინასაარჩევნო კამპანიაში ვართ შესული. სავარაუდოდ, ქვეყანას ახალი პრეზიდენტი ეყოლება ნოემბრის ბოლოს. რატომ ნოემბრის ბოლოს და, 27 ოქტომბერს არის არჩევნები; თუ პირველ ტურში დასრულდა არჩევნები, რაღაც პერიოდი დასჭირდება ინაუგურაციას. თუ მეორე ტური გაიმართა, მაშინ პროცესი გახანგრძლივდება. თანაც, არ არის გამორიცხული სასამართლო დავები. მე ღრმად ვარ დარწმუნებული, რომ ახალი პრეზიდენტი არ იქნება ნაციონალური მოძრაობის წარმომადგენელი. აქედან გამომდინარე დესტრუქციული ქმედებების გაგრძელება ნაციონალური მოძრაობიოდან შეწყდება. ამის ფონზე კი ყველაზე გვიან 2014 წლის პირველ ნახევარში ბევრად უფრო ხელშესახები შედეგები ექნება დასადები "ქართულ ოცნებას".

– საპრეზიდენტო არჩევნებზე ქვემოთ ვისაუბროთ. ნაციონალების მტკიცებით, საბიუჯეტო შემოსავლებმა იკლო და მალე ქვეყნის ბიუჯეტს სეკვესტრი დაემუქრებაო.

– საბიუჯეტო შემოსავლები ნამდვილად არ არის შემცირებული. ყველაზე ცუდ პერიოდშიც კი ის აღემატებოდა გასული წლის შემოსავლებს. ასე რომ, დღეს საბიუჯეტო შემოსავლების კლება არ გვაქვს. მაგრამ ეკონომიკაში გარკვეული პრობლემები მართლაც

დაგროვდა. რაც შეეხება კრიტიკას, ხაზგასასამელია, რომ ნებისმიერმა ოპოზიციურმა პარტიამ ხელისუფლება უნდა აკრიტიკოს, მაგრამ ყველაზე ნაკლებად ამის მორალური უფლება სწორედ ნაცმოდრაობას აქვს. ყველაზე დიდი ზრდა, რომელიც იყო ქვეყანაში, ეს იყო ხელოვნურად ინსპირირებული და ეკონომიკის რეალური სექტორი არ განვითარებულა. გაიხსენეთ, ნაციონალების მმართველობის პერიოდში, მაგალითად, რომელი მსხვილი სამრეწველო ობიექტი გაიხსნა.

– **8%-მდე იყო ეკონომიკის ზრდა და ახლა მინუსებში წავიდა ქვეყანაო.**

– ჯერ ერთი, ზრდა გამოწვეული იყო გაუმართლებელი ხარჯებით. მაგალითად ისეთი მცდარი ხარჯი, როგორც იყო პარლამენტის მშენებლობაზე გაწეული, მაგრამ რომელიც აისახებოდა ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელზე. ეს იყო ბიუჯეტის ხარჯები, ასევე სხვადასხვა ფირმებს შეწერილი ჰქონდათ “ხარკი”. როცა ამხელა ხარჯებს გასწევ იღებ ხანმოკლე ეფექტს – გიფიქსირდება ეკონომიკური ზრდა. გრძელვადიან პერიოდში კი განა პარლამენტის ახალი შენობა ხელს უწყობს ეკონომიკის ზრდას, თუ ეს არის ეკონომიკური აღმავლობის განმაპირობებელი? ეს იყო პრაქტიკულად ჰაერში გადაყრილი ფული. აქ არის კიდევ ერთი მომენტი, რომელსაც ხაზი უნდა გაესვას. ნაციონალური მმართველობის დროს სტატისტიკის სამსახურის უფროსები იცვლებოდნენ იმისდა მიხედვით, თუ როგორ ინფორმაციას აქვეყნებდნენ. მაგალითად, როცა 2006 წლის ზაფხულში სტატისტიკის სამსახურმა გამოაქვეყნა ორნიშნა ინფლაცია, მივლინებაში მყოფ თავმჯდომარეს თბილისში დაბრუნება არც აცალეს, ისე მოხსნეს. ახალად დანიშნული თავმჯდომარე კი შემდგომში ყოველთვიურად ამცირებდა ინფლაციის მაჩვენებელს, რათა სიტუაცია შეელამაზებინა. დღეს რომ ნაციონალები ყოფილიყვნენ ხელისუფლებაში, სტატისტიკის ეროვნული სააგენტოს უფროსი ბ-ნი ზაზა ჭელიძე დიდი ხნის მოხსნილი იქნებოდა. მე დიდ მიღწევად ვთვლი, რომ სწორედ ზაზა ჭელიძეს არ დაპირისპირებია მთავრობა, მის კომპეტენტურობაში ეჭვი არავის შეუტანია. მაგრამ ერთი რამეც არის: სტატისტიკას სჭირდება ხელშეწყობა, ნორმალური დაფინანსება, წყნეთიდან თბილისში დაბრუნება და რეგიონული ორგანიზაციების გაძლიერება.

– ნაციონალები ამტკიცებენ, რომ ივანიშვილი პასუხისმგებლობას გაურბის შეუსრულებელი დაპირებებთან დაკავშირებით და ამიტომ უნდა პრემიერის პოსტიდან წასვლაო.

– ეს ნაციონალური რიტორიკაა. გულწრფელად გეტყვით, ის რომ ბატონი ბიძინა აპირებს წავსვლას და თან ამ მოკლე დროში, მე ეს არ მომწონს, იმიტომ რომ ეს გარკვეულად ხელს შეუშლის ისედაც მყიფე სტაბილურობის შენარჩუნებას. წარმოიდგინეთ, ნებისმიერი ინვესტირისთვის რას ნიშნავს სიგნალი, რომ ივანიშვილი წლის ბოლოსთვის აპირებს წასვლას პრემიერის პოსტიდან. ეს სიგნალი ბიზნესმენისათვის არის რისკის შემცველი. სააკაშვილი მიდის – ის ხელისუფლებაში, ღვთის მადლით, ვეღარ დარჩება. თუ ივანიშვილიც წავა, მაშინ რატომ უნდა აჩქარდეს ბიზნესმენი ინვესტიციების ჩასადებად. დაელოდება იმას, ვინ მოვა და მერე იმოქმედებს. მას შეეძლო ეს განცხადება უშუალოდ წასვლის წინ გაეკეთებინა, და არა წინასწარ. ვთვლი, რომ უკეთესია, თუ ივანიშვილი გადაიფიქრებს და სანამ სტაბილურ სიტუაციას არ შექმნის ინსტიტუციური თვალსაზრისით, სანამ ეკონომიკაში არ გამოიკვეთება ზრდის მყარი საფუძველი, მანამდე დარჩება პრემიერის პოსტზე. ერთიცაა, ივანიშვილს ამომრჩეველი შეცდომაში არ შეუყვანია. მან თავიდანვე თქვა, რომ პოლიტიკაში დიდხანს არ დავრჩებიო...

– ”ქართული ოცნების” საპრეზიდენტო კანდიდატზე რას იტყვით? ბევრი, ვინც ოცნებას ხმა მისცა, დღეს ამბობს, რომ არჩევნებში მხარს ბურჯანაძეს უჭერს, რადგან კოალიციის საპრეზიდენტო კანდიდატი არ მოსწონს.

– მარგველაშვილის პიროვნებას დადებითად ვაფასებ გამომიდნარე იქედან, რომ ის ერთ-ერთი აქტიური კრიტიკოსი იყო ნაციონალური მთავრობის დაძვრთ-ერთი ძლიერი მამხილებელი მათი შეცდომების. ეს პოზიტივი მას აშკარად აქვს. რაც შეეხება განათლების და მეცნიერების მინისტრობის დროს მის საქმიანობას, ზოგი მას კრიტიკულად აფასებს, თუმცა არის აშკარად გამოკვეთილი პოზიტივიც. ძალიან მნიშვნელოვანია ქვეყნისთვის ის გადაწყვეტილება, რაც სასკოლო სახელმძღვანელოებთან დაკავშირებით იქნა მიღებული. ეს მას არჩევნებში მომგებიან სიტუაციაში აყენებს. პოზიტიური იყო მისი გადაწყვეტილება სახელმწიფო

უნივერსიტეტებში 13 სპეციალობის პირდაპირ საბიუჯეტო დაფინანსებასთან დაკავშირებით. ეს ყველაფერი პოზიტივია და საზოგადოება ამას ხედავს. მაგრამ სამწუხაროდ, მან რამდენიმე მისთვისვე წამგებიანი განცხადებაც გააკეთა.

– გამორიცხავთ, რომ მეორე ტური შედგეს მარგველაშვილსა და ნინო ბურჯანაძეს შორის, რომელიც ამბობს, რომ მცირე ფინანსებითაც დაამარცხებს კოალიციის კანდიდატს?

– იქნება თუ არა ნინო ბურჯანაძე მეორე ტურში, ვერ გეტყვით. მას აქვს ძალიან სერიოზული შანსი, რომ ამ არჩევნებში წარმატებას მიაღწიოს. თუმცა მისი მეტოქე მაინც მარგველაშვილი იქნება. მე ასევე არ გამოვრიცხავ გარკვეულ გაბრძოლებას დავით ბაქრაძის მხრიდან. ნაციონალურ მოძრაობას ეყო გონიერება და საპრეზიდენტო კანდიდატად წარმოადგინა საზოგადოებისთვის ყველაზე ნაკლებ გამაღიზიანებელი კანდიდატი. ამიტომ მათი გათვლა არის იმაზე აგებული, რომ თავისი მხარდამჭერი ამომრჩეველი ერთიანი, შეკრული გუნდის სახით იქნება და ეს ამომრჩეველი მივა არჩევნებზე და თავის მაქსიმუმს, არ ვიცი, ეს 10, 15 თუ 20% იქნება, აიღებს. რაც შეეხება ბურჯანაძეს, ის პრაქტიკულად ხმებს მარგველაშვილს ართმევს იმიტომ, რომ ორივე არიან ნაცმოძრაობის მოწინააღმდეგე. როგორ გადასწონის ეს და იქნება თუ არა მეორე ტური, ვერ გეტყვით. თუ არჩევნები პირველ ტურში დასრულდება, მაშინ გამარჯვებულს ექნება ხმების სადღაც 51-55%-ის ფარგლებში. თუ მეორე ტურში მარგველაშვილი და ბაქრაძე გადავლენ, მაშინ მარგველაშვილი გაიმარჯვებს და სავარაუდოდ მისი ხმები 80%-იან ზღვარს მიაღწევს, რადგან ჩემი აზრით, ხალხი იქნება შეშინებული იმით, რომ ნაციონალები არ დაბრუნდნენო. თუ არჩევნების მეორე ტური შედგა მარგველაშვილსა და ბურჯანაძეს შორის, აქ გამარჯვებული შედარებით მცირე უპირატესობით გამოვლინდება. მთვარია, რომ 80%-იანი პრეზიდენტი არ გვყავდეს. ქვეყნისთვის უკეთესია პრეზიდენტი იყოს მცირე უპირატესობით გამარჯვებული, რადგან ეს იქნება სიგნალი, რომ პრეზიდენტმა უფრო უკეთ უნდა დაუგდოს ხმა ოპოზიციასაც და ხალხსაც.

– რღვევა, რომელიც უმრავლესობაში დაიწყო, გაღრმავდება?

– სიტყვა "რღვევა" არ შეესაბამება სინამდვილეს. არანაირ რღვევას ადგილი არ აქვს. რაც შეეხება კობა დავითაშვილის გადაწყვეტილებას, ეს აშკარად მწიფდებოდა. ნათელი

იყო, ის იძულებული იქნებოდა ეს ნაბიჯი გადაედგა. ყველას კარგად გვახსოვს, ბატონი კობას მიმართება `მოქალაქეთა კავშირთან`, რომელშიც ყველაზე დიდი დრო გაატარა. ძალიან მოკლე დრო დაჰყო ნაციონალურ მოძრაობაში. საპარალმენტო არჩევნებში გამარჯვების შემდეგ, მან ნაცები პრაქტიკულად ეგრევე დატოვა. დავითაშვილმა "ქართულ ოცნებაში" უფრო დიდი დრო დაჰყო, ვიდრე ნაცმოძრაობაში. მას აქვს გარკვეული პრინციპები. ვერ ვიტყვი, რომ დავითაშვილის ყველა ნაბიჯი და ყველა პრინციპი ჩემთვის მისაღებია, მაგრამ ერთი რამ არის – ის ცდილობს, ყოველთვის საზოგადოებას თავისი პოზიცია დაუფიქსიროს, რაც პოლიტიკაში ცუდი სულაც არ არის. ის, რომ ბატონი კობა ოცნების ფრაქციიდან გავიდა, ეს რღვევას არ ნიშნავს. მაგრამ რაც შეეხება "ქართული ოცნების" დაშლას, ამის შესახებ თავად ივანიშვილი საუბრობდა, როცა კოალიცია შექმნა და მიუთითა, რომ მისი დაშლა აუცილებელია ქართული დემოკრატიისთვის.

– კი მაგრამ, ქართული სახელმწიფოსთვის კარგი იქნება კოალიციის ასე მალე დაშლა?

– ჯერ ნაადრევია. მომავალშიც ამას ფრთხილად უნდა შეხედოთ. ნახეთ, როგორი სიტუაციაა. თუ მეხსიერება არ მღალატობს, სადღაც 52 ხმა აქვს საპარალმენტო უმცირესობას. კოალიცია რომ დაიშალოს, მაშინ გამოვა, რომ ყველაზე დიდი ფრაქცია და ყველაზე შემჭიდროვებული იქნება ნაციონალური მოძრაობის. რა თქმა უნდა, სააკაშვილის წასვლის შემდეგ ალბათ ნაცმოძრაობის ფრაქციის რიცხვითი შემადგენლობაც შემცირდება, მაგრამ ვეჭვობ, იმდენად შემცირდეს, რომ კოალიციის დაშლის შემთხვევაში, მასზე უფრო მსხვილი ფრაქცია არსებობდეს, ვიდრე დღეს ნაცმოძრაობას აქვს. აი, ამ ვითარებაში კოალიციის დაშლას ნამდვილად არ ვისურვებდი.

– დაბოლოს, ბატონო ლადო, მოდით შევეხოთ უნივერსიტეტის რექტორის არჩევნებსაც, რომელშიც თქვენც მონაწილეობთ. რა ვითარება შეიქმნა რექტორის არჩევნების წინა პერიოდში და არის გარანტია, რომ არჩევნებში გამარჯვებულის გამოვლენა პოლიტიკური ნიშნით არ მოხდება?

– თეორიულად გამორიცხული არაფერია. მაგრამ ვფიქრობ, რომ ჯერ-ჯერობით წინასაარჩევნო პროცესი საკმაოდ ჯანსაღ ვითარებაში მიმდინარეობს. პირადად მე

მქონდა შესაძლებლობა უნივერსიტეტის ექვსივე ფაკულტეტს შეხვედროდი. ამ ფაკულტეტების უმრავლესობიდან თვითონ წამოვიდა სურვილი, რომ კანდიდატებს შეხვედროდნენ, ხოლო რამდენიმეს მე მივმართე იქედან გამომდინარე, რომ არ ჰგონებოდათ, რომ მე მათთან შეხვედრა არ მინდოდა. ამ შეხვედრებზე საინტერესო კითხვები დაისვა. შედგა შეხვედრა სენატთან. 9 აგვისტოს დაიწყო შეხვედრები აკადემიურ საბჭოსთან და თითოეულ კანდიდატს აქვს ერთსაათიანი შეხვედრა თავისი პროგრამის გასაცნობად და კითხვებზე პასუხისთვის. ცალკე უნდა გამოვეყო შეხვედრა, რომელიც სტუდენტებმა მოაწყვეს. ორექტორობის 14 კანდიდატივე მიგვიწვიეს, სამწუხაროდ, მხოლოდ 10 მოვიდა. საკამოდ გონივრულ ფორმატში ჩაატარეს სტუდენტებმა ეს შეხვედრა.

შორენა კოწოწაშვილი